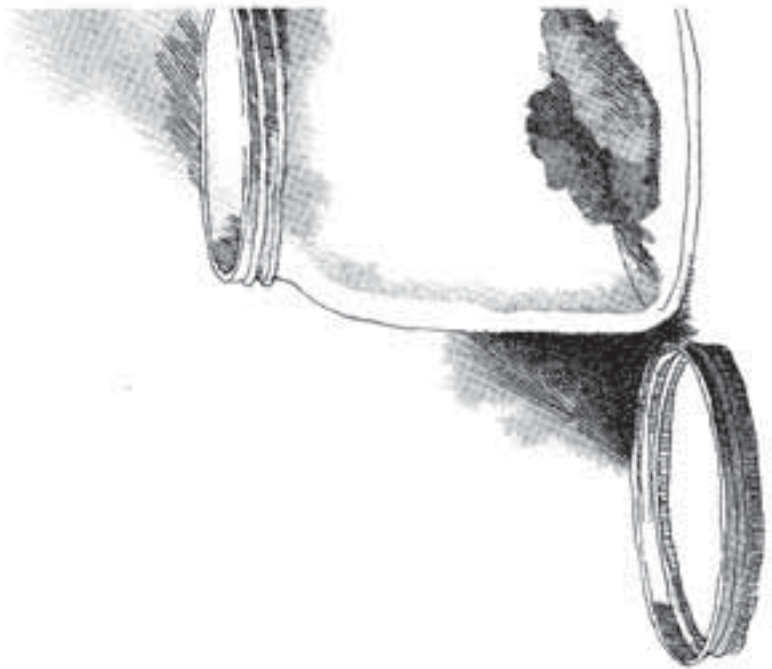

Vlinder voor Marianne

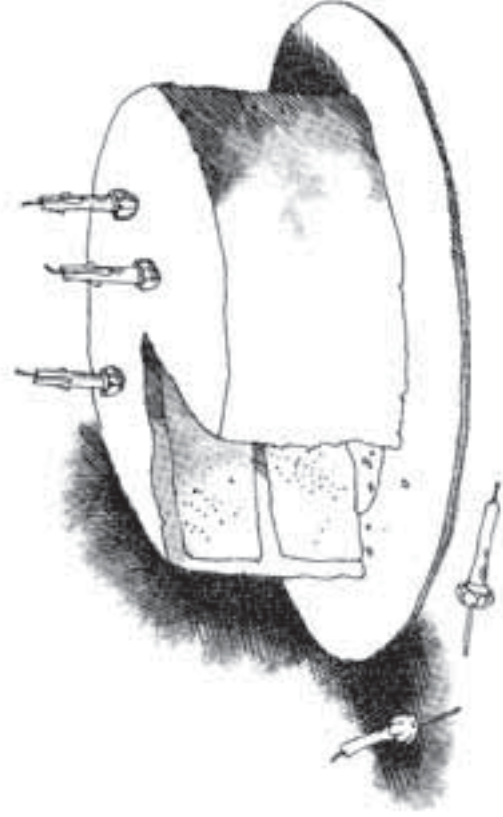

Virginia Lee

Vlinder voor Marianne

Vertaling Paul Biegel

Lemniscaat & Rotterdam

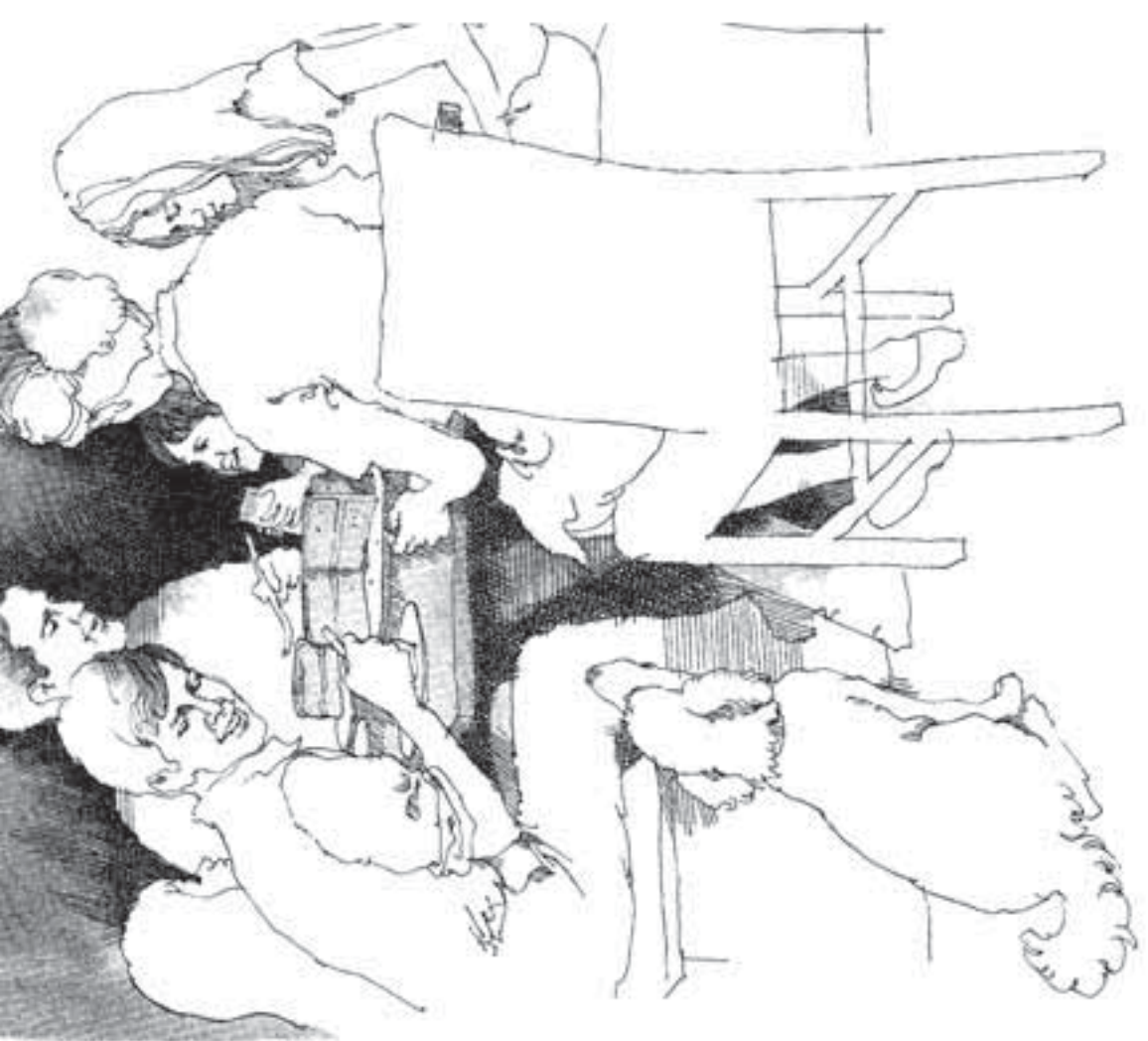

1

Als je ooit in de Lindenlaan komt, zo tegen een uur of zes 's avonds, dan kun je daar op nummer 205 het grijsgeverfde huis zien liggen. Het heeft een voortuintje met keurig gemaaid gras, waarvan alleen de randjes niet zijn bijgewerkt. De verfbledert een beetje van de muren, maar niet zo erg als bij de andere huizen. Het is daar een tamelijk oude buurt, en de meeste mensen die er wonen hebben niet genoeg geld om hun huis geregeld te laten opschilderen.

Als je dan door het linkerraam van nummer 205

5

naar binnen zou kijken, dan zag je de familie Van Voort aan de maaltijd zitten rond een bruingebestste klaptafel. Aan de ene kant vader George in zijn oude vertrouwde leunstoel, aan de andere kant zijn vrouw Irene op een eetkamerstoel met twee rode kussentjes in haar rug.

Op de bank links van vader George zit de zes jaar oude Mark-Olivier, want dat is de plek waar vader alle bekers melk kan opvangen die Mark-O omstoot. Julie van negen zit aan vaders rechterzijde, bij de keukendeur, zodat ze meteen de vaatdoek kan pakken wanneer vader misgrijpt.

Steven van vijftien zit naast Julie, ongeveer in het midden, waar hij alles wat op tafel staat binnen

zijn bereik heeft. Barbie, veertien jaar oud, zit tegenover Steven, want dat is de enige plaats die nog over is.

Julie vindt dat ze een akelige plaats heeft, want vader en Steven hebben zulke lange benen en daar raakt ze altijd mee in de knoop onder tafel. Steven wordt dan boos en vader zegt: 'Hou je benen thuis, jullie allebei!' Maar tegen vader durft niemand dat ooit te zeggen. O nee!

Op zo'n avond zat de familie als gewoonlijk aan tafel. Het was 27 februari en ze hadden juist 'Lang zal ze leven' gezongen voor August, de derde mar-

mot.

De Van der Voorten hebben namelijk een heel speciale gewoonte, die zo maar vanzelf is ontstaan: ze vieren de verjaardagen van al hun huisdieren op dezelfde manier als hun eigen verjaardagen. En omdat ze twee honden hebben, een ontelbare hoeveelheid poezen van overal en nergens, en vier marmotten, komen er per maand heel wat verjaardagstaarten op tafel.

Ze raken wel eens in de war met de marmotten, en de verjaardagen van de poezen moeten helemaal worden verzonnen, dus je hebt alle kans dat sommige dieren twee of drie keer per jaar jang zijn.

Telkens wanneer moeder weer een taart aan het

bakken is, vraagt ze: 'Voor wie deze keer?', en als iemand dan een dier kan bedenken dat al een tijdje niet jarig is geweest, prijken er die avond kaarsjes op de taart.

De Van der Voorten waren juist aan de chocoladetaart voor August begonnen, met veel slagroom, toen Julie opeens vroeg: 'Hé, wie is eigenlijk de volgende?'

'Marianne', antwoordde moeder, terwijl ze een stukje met dik slagroom afsneed en op een bordje legde.

'Wanneer dan?' vroeg Mark-O.

'Negen maart,' antwoordde Steven met volle mond.

Moeder stond op en bracht het bordje met taart naar Mariannes kamer, naast de eetkamer. Het is al meer dan een jaar geleden dat Marianne, nu tien jaar oud, voor de laatste keer heeft meegegeten aan tafel, of de meester van school heeft gezien, of zelfs maar uit haar bed is gekomen. Marianne heeft een hartkwaal.

Barbie, Julie, Steven en moeder helpen Marianne om beurten met eten. Ze brengen haar de meest malse plakjes vlees, of een paar erwtes in boter gesmoord, of een schepje purée met een kuiltje saus, en houden het bord vast terwijl Marianne

een paar hapjes neemt. Als ze te moe wordt, voeren ze haar de rest.

Ook bedenken ze om de beurt verschillende manieren om haar etensbordje te versieren. Mark-O plukt soms een paar takjes peterselie voor bij de aardappelen (het groeit zo maar in de tuin). Of Julie bestrooit de groente met knapperige stukjes spek die ze nog van haar ontbijt heeft bewaard. 'Ik hoop dat Marianne een taart met nootjes op haar verjaardag wil,' riep Mark-O, toen zijn moeder de kamer uit was.

Barbie keek hem streng aan. 'Hou je mond, Mark-O. Je weet best dat Marianne geen nootjes kan eten. Mammie zal zelf wel een taart uitzoeken, of jij er nu van houdt of niet.'

De laatste tijd begon Barbie zich meer en meer als moeder te gedragen in plaats van als zusje; Mark-O en Julie hoopten allebei dat ze maar weer gauw gewoon zou worden. Mark-O deed of hij haar niet gehoord had en zei tegen zijn vader: 'Pappie, waarom kan Marianne geen taart meer eten? En wanneer wel?'

'Nou,' zei vader langzaam, 'je weet hoe ziek ze geweest is. Daarom.' Hij zweeg even. 'Misschien zal ze wel nooit meer taart kunnen eten. Misschien zal ze binnenkort wel van ons weg moeten.'

'Waar gaat ze dan heen?' vroeg Julie. 'Weer naar het ziekenhuis?'

Marianne had een hele tijd in het ziekenhuis gelegen toen ze klein was, maar thuis was het daarna niet veel beter geweest. En het vorige jaar had een beroemde dokter haar geopereerd aan haar hart. Later had hij aan meneer en mevrouw Van der Voort uitgelegd, dat er nu eenmaal ziekten zijn die dokters niet beter kunnen maken, en dat dit er een van was.

'Nee — dit keer gaat ze niet naar het ziekenhuis,' zei vader.

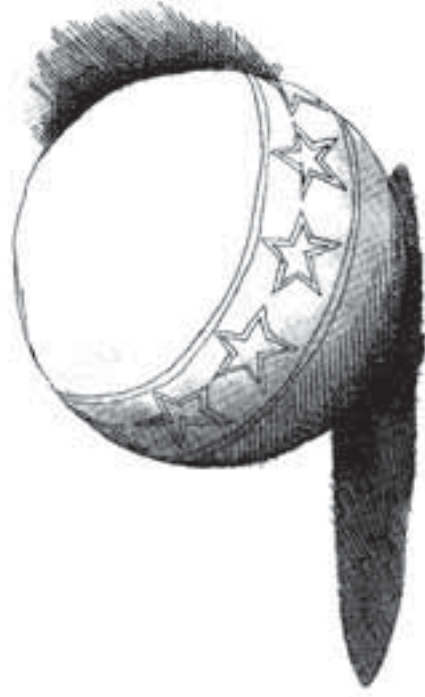
'Ik weet best wat Pappie bedoelt, hoor,' zei Barbie. 'Hij bedoelt dat Marianne doodgaat.'

Iedereen legde zijn vork neer. Er viel een klemmende stilte. Je kon het gezoem van de elektrische klok op de schoorsteen horen.

Toen barstte Julie in snikken uit, met haar servet voor haar gezicht.

Moeder kwam uit de slaapkamer. Ze keek naar Julie en zag hoe stil iedereen erbij zat. Toen keek ze naar vader. 'Heb je het hun verteld?' vroeg ze.

Ja, knikte hij. Hij nam het dikke sprookjesboek met de groene koft uit de boekenkast en ging ermee Mariannes kamer binnen.

2

Mark-O liet zich op handen en knieën zakken en kroop achter vader aan de slaapkamer binnen. Als hij maar net deed of hij een poes was, zou niemand hem in de gaten hebben, dacht hij. Dat klopte inderdaad; niemand zag hem. Hij wilde Marianne zien zonder dat ze wist dat hij keek. Hij wilde zien of ze er werkelijk uitzag als iemand die doodging.

Vorige zomer was Willem Marmot doodgegaan, en Mark-O had gehuild, en ze hadden hem begraven en Mark-O had een nieuwe gekregen. Die

12

had er precies zo uitgezien als degene die doodgegaan was. Maar toen Mark-O naar Marianne keek, dacht hij: hoe zouden we nou ooit een nieuwe Marianne kunnen vinden? Hij voelde zich ellendig.

Vader was aan het voorlezen over een prinses die Persefone heette en die door een boze koning was meegenomen naar een hol, diep onder de grond. De hele wereld was er zo bedroefd over, dat alle bomen hun blaadjes verloren en het gras uitdroogde en de grond zich onder een dikke sneeuwlaag verborg. Later mocht Persefone ieder half jaar terugkomen, en dan werd alles weer groen.

'En daardoor komt het,' zei vader, 'dat we de lente hebben en de zomer en de herfst en de winter.'

Zonder te weten waarom voelde Mark-O zich door dit verhaal wat minder ellendig. Misschien zou Marianne als ze doodging ook weer terugkomen. Hij sloop terug naar de zitkamer om Julie te zoeken. Julie was zijn lievelingszusje. Ze vond herrie nooit erg, ze smet graag met dingen, liet alles achter zich slingeren, en ze was altijd vrolijk.

Moeder was aan het telefoneren in het zijkamertje, en Barbie ruimde de tafel af.

'Barbie, weet jij waar Julie is?'

'Die zit op de W.C. Ze houdt het haakje erop en wil niet te voorschijn komen.'
Mark-O liep naar de deur.

'Hé hé, laat haar met rust hoor!' zei Barbie. 'Ze komt er wel uit als ze zin heeft.'

Mark-O stommelde de trap op naar zijn kamer, die hij met Steven deelde. Het licht was uit en alleen het licht van de gang scheen naar binnen. Steven zat op de rand van zijn bed, met zijn hand onder zijn kin, en dacht aan Marianne. Hoe ze altijd geduldig naar hem lag te luisteren wanneer hij over voetballen vertelde, ook al wist ze niets van het spel af.

Midden over de vloer van de kamer liep een krijtstreep. Steven had hem drie weken geleden getrokken.

'Mark-O,' had hij gezegd, 'dat daar is jouw helft, en dit is de mijne. Zodra er een stuk speelgoed van jou op mijn helft komt, laat ik het verdwijnen. Er zit een geheim gat onder mijn bed. Daar gooï ik het in, en dan valt het helemaal tot China.'

Mark-O had vreselijk zijn best gedaan, maar een week of twee geleden was zijn oranje bal over de streep geraakt en spoorloos verdwenen. Toen hij moeder vertelde wat Steven ermee had gedaan, moest moeder glimlachen en zei dat de bal heus

wel weer terecht zou komen.

En nu Mark-O binnenkwam en naar de krijtstreep keek, zag hij daar ineens zijn oranje bal liggen, net op zijn eigen helft.

'Mijn bal! Hij is terug. Steven! Hoe heb je dat gedaan?' riep Mark-O.

'Nou jongen, dat zal ik je vertellen. Het was zo'n goeie bal dat hij helemaal teruggestuiterd is. En China ligt zo ver, dat het een week geduurd heeft om er naar toe te vallen en een week om weer terug te komen.' Steven zei het met een vreemd glimlachje.

'Echt? Mark-O's ogen waren zo groot als schoteltjes. Zo iets wonderlijks kon hij nauwelijks geloven.

'Zeg Steef, Marianne komt toch ook weer terug hè?'

De glimlach verdween van Stevens gezicht en hij gaf niet meteen antwoord. Toen hij eindelijk wat zei, klonk er een barst in zijn stem, zoals wel vaker de laatste tijd. Vader zei dat het kwam omdat hij de baard in zijn keel kreeg.

'Nou, eerlijk gezegd niet, nee. Maar ze gaat ergens heen waar het heel fijn is.'

'Gaat ze naar China?'

'Allemachtig, jij weet ook geen pest! Natuurlijk

gaat ze niet naar China. Mensen die doodgaan gaan naar de hemel.'

'Is de hemel dan onder de grond?'

'Natuurlijk niet. Hou op met dat gevraag.'

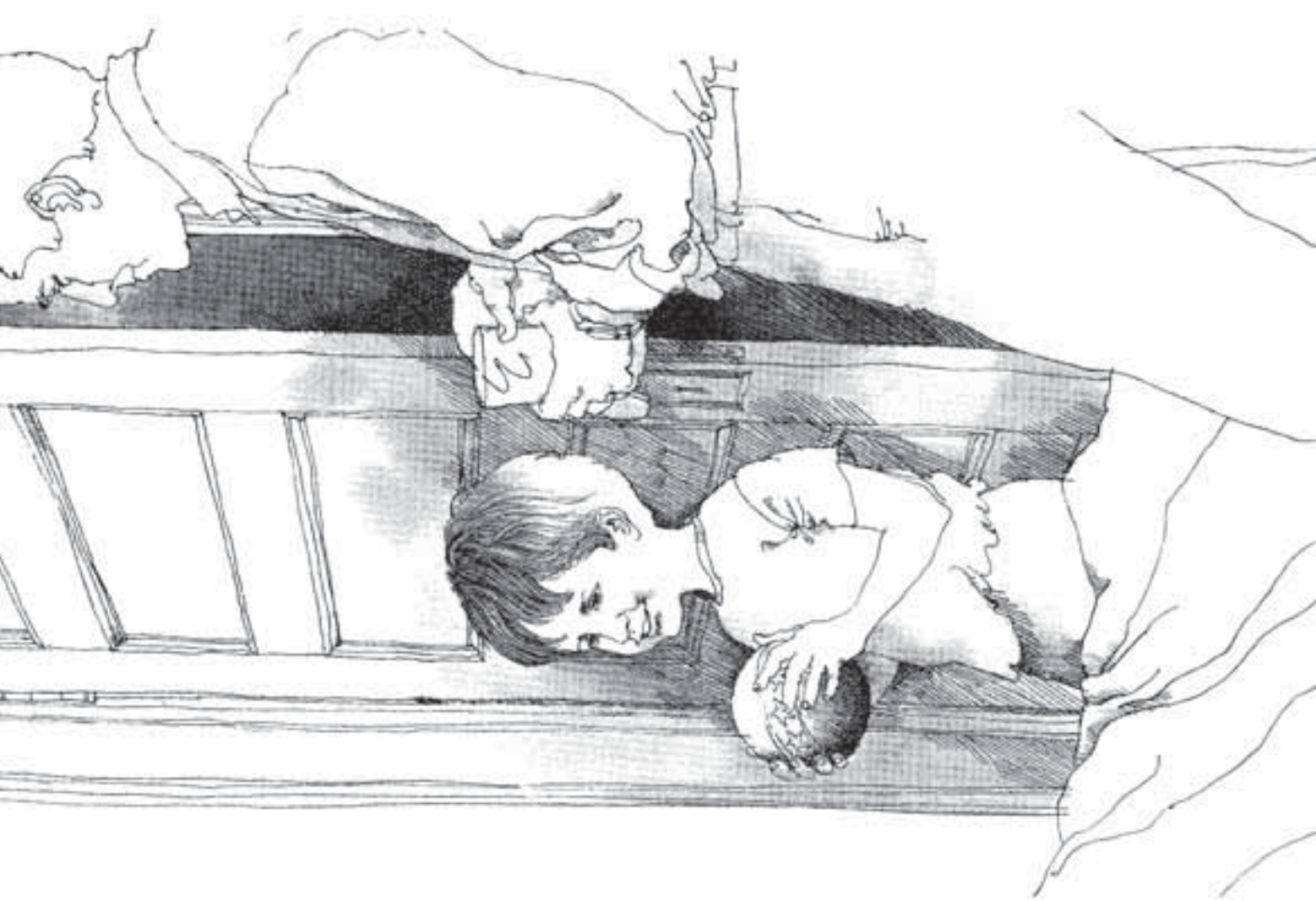
Mark-O pakte zijn bal en liep terug naar de keuken. Moeder was aan het afwassen en Barbie droogde af. 'Mammie, mag ik Marianne een cadeautje geven voor de verjaardag van de mar-
mot?'

'Natuurlijk jongen.'

'Wat ga je haar dan geven?' vroeg Barbie.

'Mijn China-bal,' antwoordde Mark-O weghol-
lend.

'Je wát?' vroeg ze, maar hij was de deur al uit. Hij vloog Mariannes kamer binnen. Vader gaf haar net een slokje water en ze zat half overleind in haar bed.

'Zeg Marianne, moet je horen, vandaag is Augustus jarig hè, en ik heb een cadeautje voor je. Wil je 't hebben?'

Marianne zag er slaperig uit, maar ze glimlachte en knikte. Ze was altijd blij met de cadeautjes van Mark-O. Hij bracht haar bijna elke dag wel iets: een torretje in een jampot of een mooie steen van het grindpad of een tekening van iets wat hij op straat gezien had.

De vorige herfst had hij haar een mooie rood- en groene rups gegeven, die zich ingesponnen had. Het potje stond naast haar bed, en elke dag hoopte ze dat er een vlinder uit zou komen. Sinds kort had ze het deksel eraf gelaten, opdat de vlinder meteen uit zou kunnen vliegen.

Toen Marianne nog niet in bed behoefde te liggen, zat ze dikwijls op de veranda of op een deken in de achtertuin, en keek naar alle dingen om zich heen. Ze verzon er allerlei verhaaltjes over die ze Mark-O vertelde, want hij was dol op verhaaltjes, ook al hadden ze geen eind en geen midden; Mariannes verhaaltjes hadden vaak alleen een begin.

De eerste tijd dat Mark-O haar cadeautjes bracht, vertelde ze er ook nog verhaaltjes over, maar de laatste weken zei ze eigenlijk alleen maar: 'Ik ben te moe,' als hij erom vroeg.

Dit keer stak ze haar handen naar het cadeautje uit en Mark-O legde de bal erin. 'Wat is hij mooi oranje,' zei ze. 'Dit is toch je lievelingsbal? Ik dacht dat Steven die in het gat naar China had gooid.'

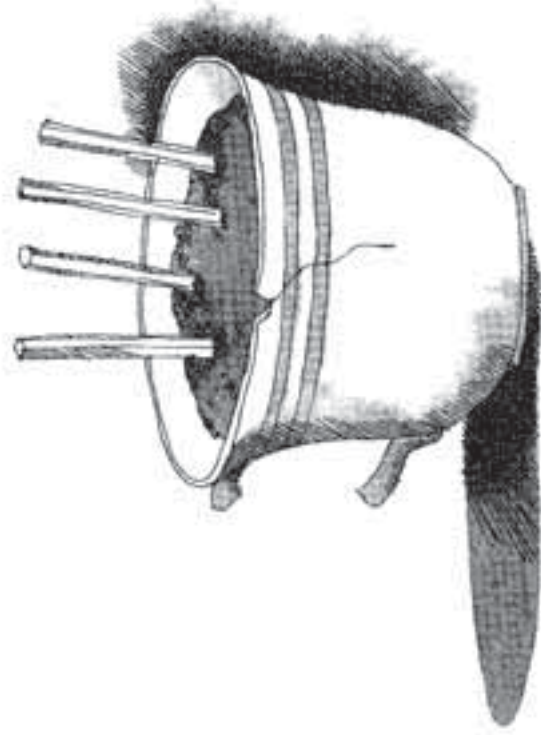
'Hij heeft hem teruggekregen. Weet je hoe? Het was zo'n goeie bal dat hij weer teruggestuiterd is - helemaal uit China. Een week heen, een week terug. Helemaal onder de grond. 't Is een hele bijzondere nu.'

Marianne bekeek de bal en liet hem tussen haar vingers draaien.

'Hij voelt heel anders. Ik wou dat ik helemaal naar China kon gaan en terug, dan zou ik niet meer ziek zijn.' Ze deed haar ogen dicht.

'Wat be...?' begon Mark-O te vragen, maar vader zei 'sst' tegen hem.

'Dat is een mooi cadeau, Mark-O,' zei hij. 'Het is erg lief van je om Marianne je lievelingsbal te geven. Misschien legt ze hem wel onder haar kussen en droomt ze erover. Geef haar nu maar een nachtzoen. Het is bedtijd.'

3

De volgende morgen kregen ze grapefruit aan het ontbijt, en nieuwe lepels met scherpe randjes om ze mee te eten.

'Die heb ik gekregen op de spaarzegels van de kruidenier, en de grapefruits waren gisteren in de reclame-aanbieding,' verklaarde Barbie. Ze zat op de huishoudschool en kreeg daar les in het inkopen doen. Sinds Marianne ziek was geworden, deed zij bijna alle boodschappen.

'De lepels zijn zo gemaakt dat mammië de partjes niet eerst hoeft los te snijden,' zei Barbie. 'Kijk, zo moet je het doen.' Ze liet zien hoe je de lepel moest gebruiken, maar het ging moeilijk in het begin en al gauw zat alles onder het sap. Mark-O klierde het meest, maar niemand zei er iets van. 'Je zult het vanzelf wel leren,' was vaders enige opmerking.

Terwijl Mark-O met zijn lepel zat te wroeten, ontdekte hij iets in zijn grapefruit. 'Kijk eens Barbie, wat een gekke pit.'

'Nou, dat is een grote,' zei Barbie. 'De mijne zijn ook al zo groot.'

'Ja maar kijk nou, deze heeft een staartje.'

'Hè?' Barbie legde haar lepel neer en keek. 'Mark jongen, daar komt al een plantje uit! Zie je die kleine blaadjes aan het eind zitten?'

'Die moet je poten, Mark-O,' riep Julie enthousiast. 'Dan komt er een grapefruitboom uit.'

'Mammië, mag dat?'

'Ja hoor. Als je klaar bent met eten. Je ei wordt koud.'

Na het ontbijt griste Barbie haar middagboterham van de tafel en holde weg om haar jas en boeken bij elkaar te zoeken.

'Tanden poetsen!' riep vader haar na.

'Geen tijd. Ik moet de bus halen,' riep Barbie, de deur achter zich dichtslaand.

'Verdorie!' bromde Julie. 'Die ziet ook altijd kans zich te drukken voor de afwas!' Julies bus ging een uur later dan die van Barbie, en daarom moest zij altijd de tafel afruimen. Maar van Barbie werd wel *verwacht* dat ze meehielp. En als ze niet kon, dan was Mark-O de klos.

Mark-O holdenaar de W.C. Daar zat je het veiligst wanneer de tafel afgeruimd moest worden. Hij deed de deur op het haakje. Hij zou Julie wel eens laten zien dat zij niet de enige was die zich daar kon verstoppen als er iets in huis moest gebeuren.

Toen hij geen gekletter van borden meer hoorde, trok hij door, en draaide de wastafelkraan open, die met zijn hikkerige geluid door het hele huis klonk. Met een argeloos gezicht slenterde hij de keuken binnen en vroeg moeder of hij die pit nu mocht planten.

'Laten we het dan maar meteen doen,' zei ze en zette het laatste bord in het droogrek.

Op dat ogenblik kwam Steven de keuken binnen hollen, greep zijn boterhammen en verdween als een wervelwind, de deur achter zich dichtslaand. Even later verscheen Julie op haar dooie gemak,

keek naar de klok, pakte haar jas en riep: 'Is het als zó laat?' en sloeg op haar beurt de deur achter zich dicht.

Mark-O was helemaal nergens meer. Altijd wanneer hij aan iets wilde beginnen, gebeurden er tien dingen tegelijk en kwam hij niet aan bod.

'Man, wat ben ik blij dat ze allemaal opgehoepeld zijn!' zuchtte hij.

'Dat begrijp ik best, jongen,' antwoordde moeder.

'Hier, neem dit oude kopje mee naar buiten en doe er wat aarde in.'

Mark-O liep naar de veranda en sloeg de deur achter zich dicht, precies als de anderen. Hij schepte het kopje vol met aarde uit de border naast de veranda. Onder de azaleastruik zag hij het stokje met het papiertje eraan, waarop stond: 'Hier rust Willem Marmot.' De aarde was koud en vochtig en zwaar. Wat een nare plek voor Willem om te liggen, dacht Mark-O terwijl hij weer naar binnen liep.

'Mammie, zou Willem het niet koud hebben, daarbuiten?'

'Nee, dat denk ik niet,' antwoordde ze.

'Waarom niet?'

'Nou, omdat marmotten als ze dood zijn gegaan niks meer voelen.'

'Weet je dat zeker?'

'Heel zeker.'

'Gaat dat met Marianne straks net zo?'

'Ja,' antwoordde moeder langzaam, 'maar dat is niet het enige. Er gebeurt nog iets veel belangrijkers.'

'Wat dan?'

